

ІНМУТАЦІЯ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ВІД ГРОМАДСЬКИХ ДО ПОЛІТИЧНИХ.

Тетяна Клінкова
(Дніпропетровськ, Україна)

У статті йдеться про інмутацію сучасних молодіжних громадських організацій. Автор досліджує молодіжні громадські об'єднання, які розвиваються під впливом політичних партій, з метою відстеження елементів політичного маніпулювання молоддю.

Ключові слова: інмутація, молодіжні громадські організації, політичні партії.

В статье идет речь о инмутации современных молодежных организаций. Автор исследует молодёжные гражданские организации, которые развиваются под воздействием политических партий, с целью отслеживания элементов политического манипулирования молодежью.

Ключевые слова: инмутація, молодёжные гражданские организации, политические партии.

The article is about the inmutation of modern youth associations. The author explores the youth associations, which are developing under the influence of political parties, with the aim of surching the elements of the political manipulation of youth.

Keywords: inmutation, youth organizations, political parties.

Проблема дослідження. Наша країна активно крокує на зустріч демократії. Політичне життя суспільства набуло прозорого та добровільного характеру: ЗМІ транслюють засідання Верховної Ради в прямому ефірі, громадяни отримали свободу слова та думки, можливість вступати до різноманітних політичних партій і рухів, молоді люди отримали доступ до будь-яких громадських організацій.

Проте на зміну тоталітаризму з його примусовим характером прийшла псевдодемократія. Остання керується чіткими та налагодженими схемами впливу як на широкі маси, так і на свідомість конкретних індивідів. Сьогодні не примушують підтримувати ідеологію певної політичної сили, погрожуючи звільненням з роботи. Засоби маніпулювання стали досконалішими: більшість людей ставить мітку в виборчому бюлетені тільки тому, що відчувають довіру до політика. Ніхто не замислюється, що почуття симпатії було нав'язане та нав'яне рекламою політика засобами масових комунікацій.

Політизація громадян розпочинається задовго до настання права брати участь у виборах. У просуванні партійної ідеології серед молодих мас політикам на допомогу приходять молодіжні громадські організації (надалі - МГО). На відміну від дорослих громадян, система цінностей молоді остаточно не укорінена, а тому легше піддається деформаціям, або інмутації (термін О.М. Холода).

Актуальність дослідження полягає в тому, що феномен трансформації свідомості молодіжних громадських організацій (інмутації) не досліджувався раніше.

Варто також зазначити, що ми не знаходимо наукових праць, у яких досліджувався б взаємозв'язок політичних партій і молодіжних об'єднань. Жоден із співвітчизників не дає детального опису впливу політичної ідеології партії на свідомість членів молодіжних організацій.

Об'єктом дослідження є молодіжні громадські організацією та їхня структура.

Предметом – процес трансформації (детальніше інмутації) МГО під впливом певної політичної ідеології.

Гіпотеза полягає в тому, що громадські молодіжні об'єднання є носіями прихованої політичної ідеології, що призводить до їхньої подальшої інмутації.

Метою дослідження є ідентифікація інмутації громадських молодіжних організацій та її особливостей.

В Україні молодіжними громадськими організаціями називають такі «об'єднання громадян віком від 14 до 35 років, метою яких є здійснення і захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших спільних інтересів» [3]. Члени молодіжних об'єднань організовують культурні та духовно-просвітницькі заходи. Беруть активну участь у захисті навколишнього середовища та допомагають соціально незахищеним людям.

Нині молодіжні об'єднання рекламують як такі, що є вільними від будь-якої політичної ідеології та спрямованими на соціальне життя суспільства. Про що свідчить тематика щорічного Міжнародного дня молоді: 2001 – «Боротьба з епідемією ВІЛ/СНІДу», 2002 – «Дії молоді для стійкого розвитку», 2003 – «Зайнятість молоді», 2004 – «Молодь у суспільстві різних поколінь», 2005 – «Перетворення зобов'язань у реальні справи», 2006 – «Спільна боротьба з зубожінням: молодь і викорінювання зубожіння», 2007 – «Будь поміченим, будь почутим: участь молоді заради розвитку», 2008 – «Молодь і зміна клімату: час діяти», 2009 – «Стабільність: наш виклик, наше майбутнє» [8].

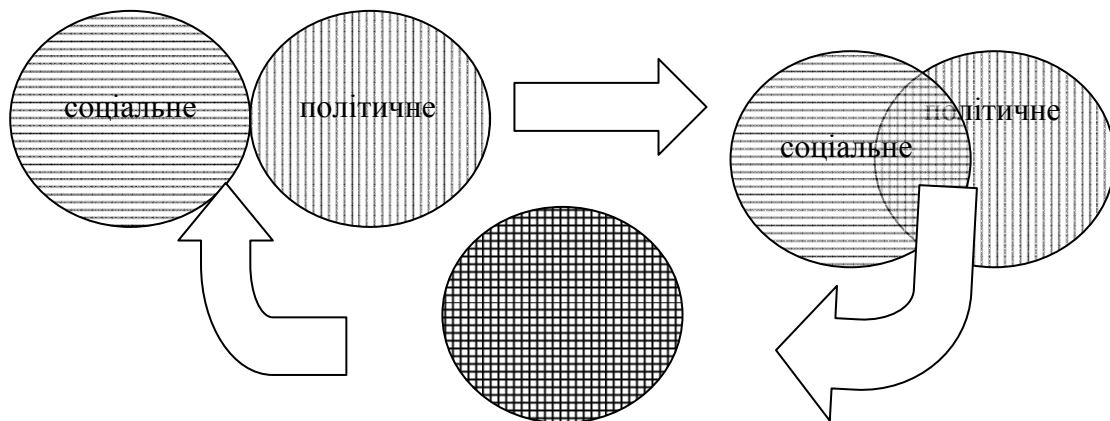
Проте вважаємо, що молодіжні організації виступають основною платформою для формування майбутніх політичних однодумців. Така думка пояснюється тим, що політичні партії та молодіжні громадські організації мають потребу один в одному та не можуть існувати окремо. Більшість із МГО діють за фінансуванням та підтримки політичних партій, які є носіями різноманітних політичних доктрин. Натомість політичні організації використовують молоді маси з метою формування політичних однодумців за допомогою засобів маніпулювання. Остання призводить до руйнування (як виду інмутаційного процесу) цілісної системи громадської організації.

Нагадаємо, що термін інмутація, за визначенням О.М.Холода, означає «процес впливу на свідомість споживачів інформації (реципієнтів) з метою негативного змінення сценаріїв, моделей їх поведінки» [7]. Науковець розмежовує інмутацію на два види: руйнування та знищення.

Ми схильні вважати, що інший вид інмутації – «знищення» не властивий для молодіжних громадських організацій. Так як згаданий вид інмутації, за даними О.М.Холода, кінцевим етапом передбачає «припинення функцій всієї сукупності елементів, яка колись була системою» [6, с. 87]. Отже, процес знищення має разовий характер, який суперечить характеру інмутації молодіжних об'єднань. Адже останні не перетворюються на кінцевому етапі в політичні партії, а лише деформуються під впливом конкретної ідеології. Теоретично процес інмутації молодіжних організацій ми представляємо як такий, що має регулярний характер. Для нього є характерна регенерація за рахунок постійного зміну складу молодіжного об'єднання.

Отже, кожного разу руйнування зупиняється на етапі «тимчасового збою функціонування системи» та повертається до першочергового стану, утворюючи закритий цикл інмутації цілісної системи.

Процес руйнування (інмутації) молодіжних об'єднань відбувається шляхом взаємозаміни соціальних норм і стандартів політичними установками. Під соціальними нормами ми розуміємо «систему уявлень, що становить певний шаблон поведінки, що розділяється членами соціальної групи і необхідний для здійснення сумісних узгоджених дій» [4]. Політичні установки використовуємо в значенні певних норм і правил, які є нав'язані суб'єкту політичною ідеологією.

Зі схеми, зображеної на рисунку 1, можемо бачити процес руйнування колективної свідомості членів молодіжних організацій. Процес інмутації представлений у вигляді замкнутого ланцюга, який має три основних етапи.

Етап перший – початковий, коли зв'язок між соціальним та політичним слабкий або чітко не виражений. Він подібний до першого етапу процесу руйнування, який наводить О.М.Холод у монографії «Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості» (Том 1) [6]. На початковому етапі відбувається ознайомлення потенційних членів МГО зі статутом та діяльністю молодіжної організації. Молоді люди зобов'язуються брати активну участь у житті організації. Натомість остання забезпечує соціальну підтримку та захист. Отже, основними завданнями першого етапу є:

- 1) встановлення довіри до членів організації;
- 2) навіювання відчуття захищеності.

Отже, перший етап є базовим сегментом усього інмутаційного процесу.

Другий етап – проміжний. На відміну від першого, може мати безліч підетапів і характеризується постійними коливаннями між соціальними та політичними нормами. У результаті ми спостерігаємо розбалансування в істинній системі цінностей і моделі поведінки членів молодіжних об'єднань.

Повна політизація соціальних норм життя відбувається під час останнього етапу. На схемі зображена одна сфера з двох запропонованих раніше, що засвідчує повне сплутування соціального та політичного. На кінцевому етапі члени МГО не здатні сприймати реалій життя. Вони сприймають світ таким, яким його демонструє організація. Відбувається формування нового світогляду. Можемо говорити про успішне становлення інмутації молодіжної організації. Оскільки основна ознака – «ґрунтування програм «ідеологічних» партій на певному світогляді» [1, с.207] – становиться основною ознакою МГО.

Ми визначаємо інмутацію МГО як внутрішній психічний процес, який базується на формуванні політичного колективного свідомого та несвідомого.

Нагадаємо, що колективна свідомість і несвідомого є стрижневими поняттями усієї політичної системи. Д.В. Ольшанський називає політичним свідомим «систему думок і уявлень, які визначають основний зміст, спрямованість та інтенсивність політичної активності даної групи» [5, с. 64]. Дослідник порівнює політичну свідомість з політизованим сегментом масової свідомості. Дійсно, ми можемо спостерігати процес політизації свідомості потенційних та дійсних членів молодіжних об'єднань через різноманітні соціальні заходи.

Розглянемо як приклад сімейно-спортивний фестиваль у Луганську, який був організований активістами «Спільки молоді регіонів України» в День Незалежності. Як повідомляє інформаційний сайт спільки [2], фестиваль мав насичену програму: безліч конкурсів, подарунки та безкоштовні розваги. Отже, ми спостерігаємо двосторонній процес політизації.

Верхній шар представлений не залученими до молодіжної спілки людьми, які прийшли розважитися на захід. Ефект свята створює комфортні та приємні умови, а плакати, посуд, одяг із символікою партії мають на меті установити в свідомості реципієнтів хибну асоціацію «відпочинок – партія». Надалі чим більше заходів організовуватиме спілка, тим інтенсивніше відбуватиметься процес політизації свідомості громадян. Результатом може бути формування політичної свідомості громадян, інтереси яких стають дотичними до певної політичної доктрини.

Отже, можемо говорити про те, що подібні розважальні заходи є підготовчим передінмутаційним етапом. Метою даного етапу є залучення індивідів до молодіжних організацій.

Внутрішній шар складають існуючі члени молодіжної громадської організації. Вони сприймають молодіжне об'єднання як спосіб життя. Останній має структуру та правила, які регламентовані певною політичною партією, а реалізується у МГО. Отже, можемо говорити про нав'язування політичної свідомості безпосередньо членам молодіжних об'єднань, що призводить до інмутації молодіжних громадських організацій.

Висновки.

1. Було висунуто гіпотезу про те, що громадські молодіжні об'єднання є носіями прихованої політичної ідеології, що призводить до їхньої подальшої інмутації. Гіпотеза підтвердилась.

2. Інмутація МГО – це внутрішній психічний процес, яких базується на формуванні свідомого та несвідомого у психіці членів об'єднання.

3. Основною функцією інмутації МГО є деструкція суспільства.

4. Інмутація МГО складається з трьох основних етапів та не передбачає цілковитого знищення.

5. Інмутація МГО має замкнутий, циклічний характер із здатністю до регенерації.

Перспективи подальших розвідок. Надалі маємо на меті здійснити глибинне практичне дослідження процесу інмутації МГО. Визначити основні інструменти впливу на свідомість членів молодіжних організацій та їхню специфіку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бебик В. М. Політологія для політика і громадянина / Бебик В. М. – К., 2004. – С. 207.
2. В Луганске активисты «Союза молодежи регионов Украины» в День Независимости провели семейно-спортивный фестиваль! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smru.com.ua/news.php?type=n&num=6453>.
3. Молодіжні громадські організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/молодіжні_громадські_організації.
4. Норма соціальна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/норма_соціальна.
5. Ольшанський Д.В. Политическая психология / Ольшанський Д.В. – СПб., 2002. – С. 481-483.
6. Холод О. М. Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості: монографія / О. М. Холод. [у 3-х т.]. – Т. 1 : Теорія інмутації суспільства. – К. : КиМУ, 2010. – С. 87-88.
7. Холод О. М. Інмутація суспільства і роль масмедіа / О.М.Холод // Масмедійна інмутація суспільства: монографія [Клінкова Т.О., Козаченко В.В., Кравченко Н.О. та ін.]; [за ред. О.М.Холода]. – Кривий Ріг –Запоріжжя, 2009. – С. 16.
8. Щорічний День молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://molodaprosvita.at.ua/publ/molod_molodizhna_politika_ta_molodizhni_organizaciji/3-1-0-21.